

MANIOBRA DE PEREJAUME AMB OBRES,
ALGUNES D'ANÒNIMES, I D'ALTRES D'ANTONI MA
IA ALCOVER, JOAN AMADES, RAMON AMADEU, LI
S BONIFÀS, JOAN BROSSA, JUAN CARAMUEL, JOSE
COMAS I SOLÀ, JOAN COROMINES, JOSEP COSTA,
SALVADOR DALÍ, LLUÍS DOMÈNEC I MONTANER
L.LES FENOSA, J. V. FOIX, EDUARD FONTSERÈ, MA
FORTUNY, FEDERICO GARCÍA LORCA, JOSEP MAR
JUJOL, FREDERIC MACAU, MARIÀ MANENT, RAM
I ARTÍ ALSINA, CÈSAR MARTINELL, JOAQUIM MIR,
DAN MIRÓ, PABLO PALAZUELO, JOSEP REAL HOMES
CESC SANTACRUZ, ANTONI TÀPIES, JOSEFA TOLRÀ
NCESC TRAMULLES, JACINT VERDAGUER, BERNA
VILA I EL VISTAIRE DE SANT JERONI.

MANIOBRA DE PEREJAUME

con obras, algunas anónimas, y otras de Joan Amades, Antoni Maria Alcover, Ramon Amadeu, Lluís Bonifàs, Joan Brossa, Juan Caramuel, Josep Comas i Solà, Joan Coromines, Salvador Dalí, Lluís Domènec i Montaner, Apel·les Fenosa, J. V. Foix, Eduard Fonserè, Marià Fortuny, Josep Maria Jujol, Frederic Macau, Marià Manent, Ramon Martí Alsina, César Martinell, Joaquim Mir, Joan Miró, Pablo Palazuelo, Pablo Picasso, Josep Real Homs, Francesc Santacruz, Antoni Tàpies, Josefa Tolrà, Francesc Tramulles, El vistaire de Sant Jeroni, Jacint Verdaguer y Bernat Vila.

9 de octubre de 2014 - 11 de enero de 2015

Organiza: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Exposición programada en el marco de las actividades del Tricentenario de 1714.

Talla de Carles Morató; policromia d'Antoni Bordons. *Detall del Retaule del Miracle*, 1758

La presencia de artistas y creadores contemporáneos en el Museu Nacional a través de intervenciones o presentaciones puntuales forma parte de las líneas de trabajo del museo. La mirada de los artistas aporta visiones nuevas, revela ideas y abre puertas que antes permanecían cerradas y que permiten avanzar en la construcción de relatos que el museo se propone, sin dejar de situar a la colección en el centro de toda su actividad.

De hecho, todos los artistas han trabajado siempre partiendo de la tradición anterior y, en este sentido, el trabajo del Museu Nacional con los creadores contemporáneos tiene que producir diálogos y revisiones críticas de la colección.

Federico García Lorca. *Manos cortadas*, 1935-1936.

Antoni Tàpies. *Mirar la mà, núm. 3*, 1998.

La revisión de la tradición artística del país, y más concretamente del barroco, es uno de los retos pendientes que se plantea el museo. En este contexto, un trabajo como el de Perejaume en esta exposición comienza a poner las bases de la revisión que sobre este período el Museu Nacional acometerá en un futuro.

La *Maniobra de Perejaume* reúne cerca de 130 piezas: pinturas, dibujos, esculturas, pero también objetos prácticos, textos literarios, documentos meteorológicos, estampas y juegos populares.

Este trabajo invita al visitante a establecer una síntesis fértil y libre entre materiales bastante heterogéneos, dejando de lado la jerarquía estricta de valores que suele favorecer el mercado.

En palabras del propio Perejaume, esta es una exposición de «emparejamientos de obras que desvelan un bajocampo persistente y discreto. Con una especial atención hacia las formas ovaladas, de origen tubular, bulboso, astronómico o corporal». Las obras se exponen desprotegidas de marco para tratar de establecer relaciones entre ellas en una frase larga que recuerda la escritura ensayística. Las obras se tocan entre ellas y el tacto es un elemento central de la exposición que arranca con la serie de *Ejercicios de tacto* (1912) que hizo Miró en las clases de Francesc d'Assís Galí, una serie de dibujos que se exponen por vez primera.

Josep M. Jujol. *Can Negre*, 1911-1929. Pintura de l'escala, detall. Centre Jujol, Sant Joan Despí.

Pablo Palazuelo. *Sense títol. Tríptic*, 1964. Guaix sobre paper.

Volvemos al texto de Perejaume: «La tecnología reciente es muy servil respecto a la hegemonía del ojo. El ojo, en las relaciones globales que la tecnología propone, no hace más que reclamar confort, distancia y perspectiva. La realidad del tacto, en cambio, nos permite sentirnos unidos localmente con el mundo por esta cosa inefable y sin contorno que es la vida. Ciertamente tocar es ser con las cosas, mientras que ver es separarnos de ellas, tenerlas a distancia: más cosas cuanto más lejos, menos reales y sentidas cuanto más cosas, etc. etc.»

Texto de sala

«Las obras viven la vida que les damos. Aunque solemos imaginarlas aisladas como un árbol solo, o un dios solo, cuando colocamos dos o más la una junto a la otra, las nociones de hospitalidad, de tolerancia, de simpatía, se les pueden aplicar a la perfección. Su lado salvaje y su lado sociable permiten a las obras ir a medias en una determinada figura de conjunto que les propongamos o que nos propongan ellas. En todo ello, la obra parece que sea alguien: alguien humano o casi humano.

Otra cuestión. A través de este pequeño campo de maniobras que hemos desplegado, pretendemos dar fe de una comunidad de vida, de cultura, con la misma inconsciencia, fuerza y naturalidad con que ha sido creada. ¿Es posible dar fe de dicha realidad sin publicitarla? ¿Es posible expresarla con fervor y discreción, y muy imaginativamente, como lo han hecho los mismos autores que la conforman? Porque esto no es un producto ni un activo, es el espíritu o pertenece al espíritu de este rincón del mundo. Y cada rincón del mundo tiene vida de esta clase. Es la vida secreta de los bosques, de las ciudades. Una inmensa fuente que mana siempre, que no se agota nunca.

Tanto la *Maniobra* como el libro *Mareperlers i ovaladors* del que parte han sido planteados desde este presente decreciente o, cuando menos, asombrado. Por eso hay un descarado elogio de la quietud, del aclocamiento (el aclocamiento

Joaquim Mir. *Vista del Camp de Tarragona*, 1907-1913. Pastel.

Joan Miró. *Pintura sobre pedra*, 1934. Oli sobre pedra natural.

entendido como incubación del lugar), de la urgencia de volver a tocar el mundo, de relacionarse con la geografía concreta que sea. Porque, aparte de nuestra condición humana, empieza a ser hora de defender nuestra condición terrestre. Y el barroco rusticado de estas tierras es un buen modelo para ello.

La mayoría de emparejamientos de obras que proponemos desvelan el terrarismo, la autarquía y la civilización campesina y ciudadana de un sotocampo paciente que las atraviesa y las sopesa.

La *Maniobra* es una línea de obras. La idea de tocar el mundo la hemos aplicado a la contigüidad de las obras, con el deseo de contacto y los ejercicios de transmisión de tacto que las obras puedan plantear entre sí. Por eso las hemos dispuesto a lo largo, desprotegidas de marco e incluyendo varios dibujos preparatorios, como si todas las obras fueran preparatorias de todas. Por eso también, para percutir sobre eso, hemos insistido obsesivamente sobre unos mismos autores y un mismo anonimato, como quien bate un huevo en un plato con muchas elipses ligadas, doradas y con un punto fluido, secuencial, de retablo raso.

A las obras, les agradezco su espíritu y su disponibilidad. Gracias, obras, gracias.»

El maniobrer.

Josep Maria Jujol. *Taula ovalada.* Fusta.

Joan Miró. *Sense títol.* Anotació.

Génesis de la exposició

En 2013 Perejaume publica un ensayo que relaciona barroco y vanguardia titulado *Mareperlers i ovaladors* (Ed. 62/Enciclopèdia Catalana).

Este libro de coleccionista contiene textos e imágenes en los que se presta una atención especial a las formas ovaladas o elípticas, tan presentes en la retabística del setecientos, como en las frutas y semillas, o como en las obras de Gaudí, Jujol, Miró, Foix, Dalí o Tàpies. A raíz de este ensayo, el Museu Nacional d'Art de Catalunya invitó a su autor a realizar un proyecto expositivo. La *Maniobra* es una continuación de *Mareperlers i ovaladors*. Próximamente se presentará una edición económica del libro, completada con materiales de esta exposición.

Fragmento del primer capítulo de *Mareperlers i ovaladors*. (Texto en catalán).

«Moltes vegades m'he demanat pel gran nombre de formes més o menys ovalades que hi arriba a haver en la creació catalana del segle xx. D'ovals i ovalaments, només de l'obra d'Antoni Gaudí, ja en podríem fer una bona ollada.

Però la forma es perpetua tant o més viva i bonyeguda quan mirem les creacions de Joaquim Mir, de Joan Miró, de Josep Maria Jujol, de Salvador Dalí, d'Antoni Tàpies. Aleshores podem pensar que aquests ovals pertanyen a una comunitat d'imaginació. Certament hi ha un tret de família entre aquests autors que no cal pas predicar. Més aviat convé no redundar gaire en la visibilitat d'un relat que, sol, es genera, tan regalat i radical alhora que es malmetria si el fèiem massa més intencionat del que ell mateix ja expressa.

Les afinitats, les filiacions, el que hi pugui haver de fenomen de transmissió i el que hi pugui haver d'estricta convergència entre aquests autors, tot plegat configura un corrent de fons tan incontestable com sobreintencional, en què les obres s'enramen i es determinen per mútua fluència, endavant en el temps, però també endarrere, de resultes d'un influx regressiu que les tibia tant o més. Cap indicatiu, doncs, de projecte acordat, més enllà d'una molt franca manifestació emergent: manifestació incondicionada de brot, podríem dir-ne. I no pas cap a una tradició genuïna, sinó des d'una tradició genuïna, abrinades, les obres, d'ella estant. Que és per això, insisteixo, que costa tant d'encertar algun correlat verbal que prengui via a través seu, sense sobredir-ho massa, sense sobredir-les massa.

De fet, amb una maranya de recurrències circulars i de formes persistents que apareixen i es submergeixen i reapareixen, es cuiden prou aquestes obres de trair qualsevol lectura que parteixi d'un supòsit massa lineal o massa dirigit. Són propis d'elles la incomoditat i el retraïment a cap supòsit. Potser és per tal com les hem deixat formar-se que troben refugi i consol en el seu propi desordre, i es fan l'orni a qualsevol discurs, com si no hi hagués millor discursivitat que la seva: discurs trobat d'obra feta, discurs fet d'obra trobada, esbarriat el discurs per tants de llocs com travessa. Fins al punt que bé podríem dir que els lligams que mou i segueix el discurs no pertanyen tant a l'ordre de la forma com a l'ordre de la formació: a la visibilitat de la formació. L'aparició continuada i insistent d'uns ovals, en obres tan diverses i que abasten un segle llarg, no fa més que refermar això que dic.

Més enllà, doncs, de cap mena de programació, qualsevol text que s'hi consigni serà encertat en la mesura que haurà sabut convertir-se en ordit de les mateixes obres. Com si, més que no pas una línia voluntariosa, el text es disposés a ser una escriptura capaç de diluir-se en una altra de ja feta a força de forces i molt col·lectivament. El grau d'humilitat i d'ambició que hi ha en aquesta poètica de

text em du a plantejar una primera consideració respecte al context general d'escriptura.

Gaudís, verdaguers, mirós, foixos... Sempre solem analitzar aquestes figures des de la ciutat. Curiosament, en major o menor mesura, totes han donat mostres inequívokes de sornegueria respecte al marc urbà estricte. Però tant és, sigui quin sigui el posicionament de les obres, la ciutat les reabsorbeix, les incorpora, les reurbanitza. Evidentment, la connexió d'aquestes obres amb la modernitat urbana és del tot indiscutible. De fet, algunes d'elles, per no dir totes, en són protagonistes. Ara bé, si aquesta connexió resulta semànticament fèril és precisament a conseqüència d'una determinada posició des de la qual les obres entregaren l'avantguarda en el pairalisme, l'arquitectura en la geologia, el nou en el vell, com si, més que no contradir-se, aquestes coses es resolguessin l'una en l'altra. No cal insistir en el pes general del primitivisme en l'art del segle xx: «Jo pertanyo —deia William de Kooning— a l'escola antiga. M'agrada l'art rupestre. És meravellós tornar a pertànyer al que es feia fa trenta mil anys». Doncs bé, l'aportació d'alguns dels nostres il·luminats a aquest primitivisme s'expressa a través d'una genuïna dislocació que fa fecundes i flexibles les controvèrsies, vincula modernitat i arcaisme, renova una cosa en l'altra i s'ho endú tot cap a un substrat en què allò agrari i allò culte coincideixen.

Solidaritat temporal. Ebrietat de la memòria. Cadàvers i llavors d'obres sebolli-des les unes en les altres, esberlant-se les unes en les altres. Hi ha centenars d'indícis d'aquesta mirada fonda i pròxima alhora, d'aquesta pertinença obscura i estranyesa obscura en què, allò que les obres fan perdurar a través d'allò que innoven, revela una gran familiaritat, una gran immediatesa de les obres amb les fonts. Miracle de la continuïtat subjacent. Miracle del conreu tan ancestral com immediat, amb tantes coses ocultes com hi ha a mercè d'aquestes que ara en viuen. Com un espai que perdura en la mesura que és aquell d'on tots els altres pretèrits i futurs sorgeixen. Confusió de mans del miracle. Onada constant.

Gleva invisible als ulls. Principi seguit d'agrarietat, podríem dir-ne, en el sentit que allò de què brolla cada cosa, allò és, per a cada cosa, el seu principi. No és només un discurs d'arrel el que plantejo, sinó sobretot una forma de justícia cap a l'anonimat d'on prové la cultura. Penso en el parlament de cloenda que va fer Pere Quart en el cèlebre recital del Price, en què qüestiona el pretès acostament de la cultura al poble, quan la cultura sempre és al poble...

... Ajuntades així les coses i ajustades així, l'avantguarda, en la seqüència temporal, passa a actuar com una restauració, com si quedés estranyament incorporada al relat dels orígens. Pel que fa a la seqüència espacial, es produeix automàticament l'aparició bigarrada i extensa del món més immediat, amb tota la seva densitat, amb tota la seva concreció geogràfica, per potenciar el món i

fer-li guanyar mida, amb les formes sedentàries d'estil. Certament, l'agrarietat implica el lloc en el fer, gairebé que confon el lloc amb el fer. De flor de terra en avall, i de la mà, és clar, no pas d'aquell que hi és refractari sinó d'aquell que hi és còmplice, qualsevol bocí de món és susceptible d'una lliure, d'una il·limitada obertura de brot.

De cap a cap del planeta, l'espai presenta cicatrius de germinacions antigues i senyals i brots de germinació nova. I estableix proporció, l'espai, per a cadascun de nosaltres, entre la mida que té, l'atenció que ens demana i la grandària que li sabem treure. Que és ben bé com si la potència geològica, botànica i atmosfèrica d'un indret actués, també, a través d'aquells que hi pesen i hi viuen. I això en tant que la gemació geogràfica únicament té lloc en la mesura que compartim la tendresa nostra amb la tendresa seva.

Certament, només acceptant-ne la dependència, la floració d'espai és possible. Qualsevol paratge ens acull segons el nostre estat imaginatiu el modula. Moltes vegades paro atenció a les mides esfloradisses d'un indret determinat. El lloc, en el fons, és una il·lusió: un conreu d'il·lusió. Així les coses, entre fer obra en un lloc i fer lloc en una obra no hi ha gaire diferència. Amb la possibilitat molt manifesta d'engendrar-se mútuament llocs i autories, de conrear-se, de criar-se mútuament, resulta versemblant d'afigurar-se cada indret amb qui l'aviva, cada terra amb la corresponent capacitat de vol, tan ferm el lloc, de terra sembrada sota terra, com il·limitadament llucaner.»

Biografía del artista

Perejaume (Sant Pol de Mar, 1957) a menudo ha sido asociado a un conjunto de prácticas que incluyen la pintura, la escritura y la performatividad propia de las obras de arte al ser desplazadas. Esta heterogeneidad de medios y formas de hacer produce una dialéctica que trabaja a contrapelo de los vínculos entre el texto y la imagen, voz y cuerpo, habla y territorio, así como tantos otros. Eso lo ha convertido en un autor de difícil clasificación que se acerca al perfil de un crítico de la cultura.

Listado de obras

1. Antoni Maria Alcover

Rondalla *Es raïm del rei moro amb set pams de morro*

2. Ramon Amadeu, Barcelona, 1745-1821

Braç i mà de la gegantessa d'Olot

1816-1819

Dimensions: 75 x 93 x 25 cm
Estructura de fusta recoberta amb tela, guix, cartró i varis

3. Anònim

Estampa acolorida amb el dit. Fons Joan Amades

4. Anònim

Morter. Producció ibèrica (Núm. inv. 4845)

Diàmetre màxim: 32 cm

5. Anònim

Laberint de l'ou com balla.

Facsimil

Impressió digital sobre paper

6. Anònim

Cintes de medir

Segle XIX

Dimensions: 100 x 1,5 cm

Dimensions: 95 x 2 cm

Dimensions: 75 x 2,5 cm

Dimensions: 59 x 1,5 cm

Dimensions: 126 x 1,5 cm

Dimensions: 83 x 1,5 cm

Dimensions: 111 x 1,5 cm

Dimensions: 112 x 3 cm

Dimensions: 70 x 2,7 cm

Dimensions: 52 x 1,3 cm

teixit de cotó

7. Anònim

Sense títol

Segona meitat del segle XIX

Dimensions: 16 x 7,3 cm

Xilografia amb tipografia intercalada

8. Anònim

Gravat amb el peu de la Mare de Déu

Primer quart del segle XIX

Dimensions: 18,5 x 6,8 cm

Impressió a tinta sobre paper

9. Anònim

Estampa acolorida amb el dit. Fons Joan Amades

10. Anònim

Full impres amb el peu de la Mare de Déu. FRE-0894

11. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

12. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

13. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

14. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

15. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

16. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

17. Anònim

Full impres amb el peu de la Mare de Déu. FRE-1157

18. Anònim

Full impres amb el peu de la Mare de Déu. FRE-0893

19. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

20. Anònim

Sense títol. Estampa acolorida a la morisca

Tècnica xilogràfica

21. Anònim

Joc de l'oca

22. Anònim

Full impres amb el peu de la Mare de Déu. EST-0450

23. Anònim

Joc de Marro

Dimensions: 15,5 x 10,5 cm

Tinta sobre paper

24. Anònim

Bust reliquiari d'una santa

1575-1625

Dimensions: 55 x 43 x 45 cm

pintura al tremp

fusta, tallat, Fusta daurada i

policromada

Adquisició de la col·lecció

Muntadas, 1956

25. Anònim

Mare de Déu

Segle XIV

Dimensions: 94 x 47 x 32,5 cm

fusta, talla, policromada

i daurada, Talla en fusta

policromada i daurada

Llegat de José Antonio

Bertrand Mata, 1970; ingrés,

1981

26. Anònim

Didal

Modern

Dimensions: 1,5 x 2 cm

Bronze fos a motlle amb

decoració incisa

27. Anònim

Capella portàtil

Segle XVI

Dimensions: 49,6 x 18,5 x

12,8 cm

Bedoll, ferro, llautó, pintura i

pa d'or

28. Anònim

Mà del impropis

Dimensions: 9 x 41 x 17 cm

Paper de plata sobre fusta

29. Anònim

Estrella de 8 puntes amb miralls

Dimensions: 83,5 x 83,5 x 5 cm

llauna i ànima de fusta

30. Lluís Bonifàs, Valls, 1730-1786

Lluna dels peus de la Mare de Déu d'Agost o Assumpció

1760-1762

Dimensions: 26 x 39,5 x 6 cm

Fusta policromada

31. **Joan Brossa, Barcelona, 1919-1998**
Poema experimental núm. 248
1947
Dimensions: 35 x 24,5 cm
Dimensions amb annexos: 50,5 x 35,5 cm
Llapis i agulles sobre paper
32. **Juan Caramuel**
Làmina XXXVI corresponent a una de les parts del v. 3 Parte IV en que con curiosidad se describen y miden las prostaphereses y parallaxes con que la arquitectura obliqua se origina y procede de la comun que en sus libros nos enseña Vitruvio. Architectura civil recta y obliqua...(…). Tomo III
1678
Dimensions: 35,5 x 23 x 3 cm
Calcografia
33. **Francesc Català-Roca, Valls, 1922 – Barcelona, 1998**
Miró a Gallifa preparat el mural de la UNESCO. Còpia moderna a partir de negatiu de Català-Roca.
1956
34. **Francesc Català-Roca, Valls, 1922 – Barcelona, 1998**
Miró i Artigàs al Parc Güell. Còpia moderna a partir de negatiu de Català-Roca.
1956
35. **Josep Comas, Barcelona, 1868-1937**
Observacions astronòmiques. Anotació del 9 de març de 1894. Diaris d'anotacions i esbossos
1891
Dimensions: 22 x 17 x 1,8 cm
grafit sobre paper
36. **Joan Coromines, Barcelona, 1905 – Pineda de Mar, 1995**
Bressol en la Romània. Original manuscrit d'una paraula al territori (Coromines vol. II. Bres)
37. **Josep Costa**
Projecte de cornucòpia
Posterior
Dimensions: 30,9 x 21 cm
Tinta i llapis sobre paper
38. **Salvador Dalí, Figueres, 1904-1989**
Estudi per a Mercat d'esclaus amb aparició del rostre invisible de Voltaire
Circa
Dimensions: 21 x 24,8 cm
Llapis sobre paper
39. **Salvador Dalí, Figueres, 1904-1989**
Esbossos. Estructura amb rodones (3a pàgina)
Dimensions: 15,9 x 11,3 cm
Llapis sobre paper
40. **Salvador Dalí, Figueres, 1904-1989**
Esbós per a la joia "La persistència de la memòria"
Circa
Dimensions: 21,6 x 14 cm
Llapis sobre paper
41. **Salvador Dalí, Figueres, 1904-1989**
Esbós per a "Metamorfosi de Narcís"
Circa
Dimensions: 20,3 x 15,7 cm
Llapis sobre paper
42. **Lluís Domènec i Montaner, Barcelona, 1850-1923**
Dibuix preparatori per a coberta de la Bíblia
Dimensions: 37,5 x 31 cm
43. **Lluís Domènec i Montaner, Barcelona, 1850-1923**
Bíblia. Ed. Montaner i Simon (Dipòsit-4)
Dimensions: 43,5 x 32,5 x 5,5 cm
44. **Apel·les Fenosa, Barcelona, 1899 – París, 1988**
Dibuix (Arbre) pertanyent a la sèrie d'il·lustracions per al Llibre d'Amic e Amat de Ramon Llull, segons traducció francesa de Max Jacob
1947
Tinta xinesa sobre paper
45. **Apel·les Fenosa, Barcelona, 1899 – París, 1988**
Oiseaux chantant. II. Il·lustració pel Llibre Amic i Amat. Cicle Ramon Llull
Dimensions: 32 x 24 cm
Llapis
46. **Apel·les Fenosa, Barcelona, 1899 – París, 1988**
Femme Plante
1979
Dimensions: 46 x 34 cm
Tinta xinesa sobre paper
47. **Josep Viçens Foix, Barcelona, 1893-1987**
Si amb el dit prem la vall (2 fulls mecanografiats)
Dimensions: 31,5 x 21,5 cm
Mecanoscrit
48. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
5 negatius de vidre. CTC-SMC612C-D0610, 652C-D2479, 661C-D2949, 647C-D3650, 637C-D1812
49. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Observacions de núvols realitzades a l'observatori de Turó de l'Home. 56 quaderns amb formularis manuscrits. SMC-423-N a SMC-429-N
1932 - 1938
50. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Quaderns meteorològics de Turo de l'home. SMC 421 D a SMC 422 D. Conjunt de 47 quaderns manuscrits
1932 - 1938
51. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Observacions de Tramuntana. FF-02-LI03-P01
52. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Algunos resultados de observación acerca de las nubes convectivas. p. 13 FF-35-LO05-P013
53. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Observacions des de Sant Jeroni de Montserrat. 608 pàgines d'anotacions manuscrites. SMC-498-D/01 a SMC-498-D/12
1937

54. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Estudis de Nefologia catalana. Fitxes de les fotografies de núvols (22 capses amb 6.895 fitxes) Capses de la SMC-800-C a la SMC-813-C, de la SMC-824-C a la SMC-831-C 1937
Dimensions: 17 x 16 cm
55. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Algunos resultados de observación acerca de las nubes convectivas. p. 11 FF-35-LO05-P011
56. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Estudios lunares. Recull de cinc dibuixos de cràters lunars
Dimensions: 15 x 12 cm
57. **Eduard Fontseré Riba, Barcelona, 1870-1970**
Curiosidades meteorológicas. Recull d'onze dibuixos de núvols i altres fenòmens meteorològics 1891
58. **Marià Fortuny, Reus, 1838 – Roma, 1874**
Paisatge rocós
Cap a 1856-1858
Dimensions: 10,3 x 17,6 cm
paper, Aquarel·la i dibuix preparatori al llapis grafit, Aquarel·la sobre paper
Adquisició de la col·lecció Casellas, 1911
59. **Marià Fortuny, Reus, 1838 – Roma, 1874**
Calc de la figura d'un colom
Cap a 1863-1872
Dimensions: 19,7 x 11,5 cm
paper de calcar, tinta a la ploma, llapis grafit, Tinta a la ploma i llapis grafit sobre paper
Llegat de Mariano Fortuny Madrazo, fill de l'artista, 1951
60. **Marià Fortuny, Reus, 1838 – Roma, 1874**
Paisatge amb núvols
Cap a 1860-1862
Dimensions: 43,7 x 34,7 cm
paper acolorit, llapis grafit, mina blanca, Llapis grafit i mina blanca sobre paper acolorit
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965
70. **Marià Fortuny, Reus, 1838 – Roma, 1874**
Calc de sanefes d'estil musulmà
Cap a 1867-1872
Dimensions: 24,2 x 11,5 cm
paper de calcar, llapis grafit, carbó, Llapis grafit i carbó sobre paper
Adquisició de la col·lecció Madrazo, 1965
71. **Francesc Santacruz II**
Mare de Déu Assumpta. Detall 1679-1680
Dimensions: 180 x 81 x 56 cm
Fusta daurada i policromada
72. **Federico García Lorca, Fuente Vaqueros, 1898 – entre Vízcar i Alfacar, 1936**
Manos cortadas 1935 - 1936
Dimensions: 23,1 x 16,5 cm
73. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Projecte de mosaic hidràulic
Dimensions: 103 x 85 cm
Dimensions amb annexos: 130 x 114 cm
Llapis sobre paper
74. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Tauleta de centre ovalada
Fusta
75. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Tribuna-carruatge de Casa Negre i ametlla 1922-1924
Dimensions: 13,5 x 21 cm
76. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Carruatge de Can Negre
Dimensions: 18,5 x 31 cm
77. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Carruatge de Can Negre
Dimensions: 27 x 21,5 cm
78. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Casa Negre. Croquis del carruatge
Dimensions: 23 x 29,5 cm
79. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Casa Planells. Croquis de la façana
Dimensions: 60,5 x 39 cm
80. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Casa Negre. Projecte de la façana
Dimensions: 46 x 60 cm
81. **Josep Maria Jujol, Tarragona, 1879 – Barcelona, 1949**
Tallers Comas
Tauleta de centre ovalada
Cap a 1919-1925
Dimensions: 67 x 71 x 49 cm
fusta, ebenisteria, Fusta tornejada i tallada
Dipòsit de la Generalitat de Catalunya de la dació Jover, 2006
82. **Marià Manent, Barcelona, 1898-1988**
El vel de Maïa. Dietari de la Guerra Civil 1936 - 1939
Dimensions: llibreta més gran: 12 x 15 cm
Dimensions: llibreta més petita: 7 x 10 cm
Tinta sobre paper
83. **Ramon Martí i Alsina, Barcelona, 1826-1894**
Apunt de paisatge
Cap a 1865-1870
Dimensions: 16 x 31,5 cm
paper, llapis carbó, Llapis carbó i mina blanca
Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, familiars de l'artista, 2010
84. **Ramon Martí i Alsina, Barcelona, 1826-1894**
Apunt de cel ventós
Cap a 1865-1870
Dimensions: 18,3 x 29 cm
paper acolorit de marró, mina blanca, Mina blanca sobre paper acolorit
Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, familiars de l'artista, 2010
85. **Ramon Martí i Alsina, Barcelona, 1826-1894**
Paisatge
Cap a 1870-1880
Dimensions: 22 x 31,5 cm
paper, llapis grafit i llapis carbó, Llapis grafit i llapis carbó
Donació de Carlota i Ricard Martí Rovira, familiars de l'artista, 2011

86. **César Martinell Brunet, Valls, 1888 – Barcelona, 1973**
Arxiu de retaules barrocs.
Conjunt de plaques de vidre amb imatges d'obres barroques. MNAC Fons Arxiu Cesar Martinell
 Dimensions: 12 x 8,5 cm
 Dimensions: 11,5 x 8,5 cm
 Paper i paper fotogràfic
87. **César Martinell Brunet, Valls, 1888 – Barcelona, 1973**
Arxiu de retaules barrocs.
Conjunt de 586 fitxes amb fotografies d'obres barroques i 2 plaques de vidre
 Dimensions: 35 x 26 x 60 cm
 Dimensions: 18 x 13 cm
 Paper i paper fotogràfic
88. **Joaquim Mir, Barcelona, 1873-1940**
Vista del Camp de Tarragona
 1907-1913
 Dimensions amb annexos: 63 x 87 cm
 pastel (T. Pict.)
89. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Text poètic. Facsímil a partir d'un quadern d'esbossos de Joan Miró . FJM 1554-1605 i 4489
 1936
 Dimensions: 39,5 x 31,5 cm
 Grafit sobre paper
90. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Manuscrit FJM 4430a, 1941
Mentres faig escultura, tenir sempre la Bíblia oberta, això em donarà un sentiment de grandiositat i de gestió del món". Facsímil
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
91. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 128. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
92. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 144. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
93. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 143. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
94. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 141. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
95. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 139. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
96. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 138. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
97. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 136. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
98. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 133. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
99. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 132. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
100. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 131. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
101. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 129. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
102. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Anotació. Facsímil a partir d'un quadern d'esbossos de Joan Miró
103. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. FJM 130. Sèrie d'exercicis tàctils a les classes de F. Galí
 1912
 Carbonet, llapis i pastel sobre paper
104. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense Títol
 1944
 Dimensions: 31 x 23,5 cm
 Dimensions amb annexos: 53 x 42,6 cm
 Tinta negra sobre paper
105. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Pintura sobre pedra
 1934
 Dimensions: 8,5 x 5,8 cm
 Oli sobre pedra natural

106. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Anotacions i dibuixos per als textos inèdits "De l'assassinat de la peinture à la céramique" i "Le lézard aux plumes d'or"
 1948
 Dimensions: 31,1 x 21,5 x 1 cm
 Llapis grafit, bolígraf, tinta i llapis carbó sobre paper
107. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Anotacions
 1941
 Dimensions: 21,4 x 15,6 x 0,5 cm
 llapis grafit sobre paper
108. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Dibuix preparatori de "Les pénalités de l'enfer ou les Nouvelles Hébrides" de Robert Desnos.
 Circa
 Dimensions: 15,4 x 11,7 cm
 Llapis grafit sobre paper
109. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Dibuix preparatori de Retrat d'una dama el 1820 (segons Constable)
 1929
 Dimensions: 16,8 x 19 cm
 llapis sobre paper
110. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Anotació
 Dimensions: 21,1 x 26,9 cm
 Tinta estilogràfica i llapis de color sobre paper
111. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense títol. Anotació
 Bolígraf damunt paper, 5,3 x 60 cm
 Inscripcions: 27/VII/75
Anotació FPJM-1384
 1975
 Dimensions: 5,3 x 60 cm
 Bolígraf sobre paper
112. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Nota del viatge al Parc Güell. Llibreta d'anotacions
 1963
 Dimensions: 24,4 x 34,7 cm
 llapis sobre paper
113. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense Títol. Anotació
 1967-1971
 Dimensions: 30,6 x 21,4 cm
 Bolígraf sobre paper
114. **Joan Miró, Barcelona, 1893 – Palma de Mallorca, 1983**
Sense Títol. Anotació
 1912
 Dimensions: 21,1 x 15 cm
 Bolígraf sobre paper
115. **no informat**
FREDERIC MACAU
VILAR, «Geología, viento y geometría», en Revista de Obras Públicas (R.O.P.), 114, tomo I (3009), p. 9-20.
 1966
 Dimensions: 27 x 22 x 4 cm
 Revista
116. **Pablo Palazuelo, Madrid, 1916-2007**
Sense títol. Tríptic
 1964
 guaix sobre paper
117. **Josep Real Homs**
Projecte d'altar
 Posterior
 Dimensions: 36,7 x 24,8 cm
 Aiguada. Dues tintes
118. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Gravat original per a l'edició en francès del llibre de Jose Angel Valente Mandorla (1982), traduït per Jacques Ancet. Exemplar H.C.
 1992
 Dimensions: gravat: 20,8 x 14,4 cm
 Dimensions: llibre: 22,2 x 15,8 cm
 Estampació. Paper vitel.la
 Arches
119. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Tocar la terra
 2001
 Dimensions: 22,5 x 18 cm
 Dimensions amb annexos: 25,7 x 25,7 cm
 Pintura i llapis sobre paper
120. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Sèrie Teresa núm. XXXIV
 1966
 Dimensions: 35 x 24 cm
 Llapis sobre paper d'estrassa
121. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Mirar la mà, núm. 3
 1998
 Dimensions: 45,5 x 59 cm
 Pintura i llapis sobre paper
122. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Esbós per a nou. Bloc d'esbossos 1986-1991
 1987
 Dimensions: dibuix: 15,5 x 11 cm
 Dimensions: llibreta oberta: 16,5 x 24 cm
 Tinta i llapis sobre paper
123. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Esbós per a Oval sobre blanc. Quadern d'Esbossos 2002-2009
 2009
 Dimensions: dibuix: 27 x 18,5 cm
 Dimensions: llibreta oberta: 27,5 x 42 cm
 llapis sobre paper
124. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Cinc petits papers I
 1994
 Dimensions: 21,5 x 25 cm
 Pintura sobre paper
125. **Antoni Tàpies, Barcelona, 1923-2012**
Traces on a white ground
 1965
 Dimensions: 164 x 133 x 5 cm
 Procediment mixt sobre tela
126. **Josefa Tolrà, Cabriels, 1880-1959**
«Formación de una tempestad». Dibuix inclòs a una llibreta d'anotacions
 1946
 Dimensions: llibreta tancada: 22 x 14,5 cm
 Tinta i retolador sobre paper plegat i cosit
127. **Francesc Tramulles, Barcelona, 1722-1773**
Làmina 3 del llibre Máscara Real executada por los colegios y gremios de la ciudad de Barcelona para festejar el feliz deseado arribo de nuestros augustos soberanos Dn. Carlos tercero y Da. Maria Amalia de Saxonia con el real príncipe e infantes
 Dimensions: 51 x 36 cm

128. **Francesc Tramulles, Barcelona, 1722-1773**
Máscara Real: executada por los colegios y gremios de la ciudad de Barcelona para festexar (...), Don Carlos III y Doña Amalia de Saxonia con el Real Príncipe e Infante
 Dimensions: 51 x 36 cm
129. **Jacint Verdaguer, Folgueroles, 1845 – Barcelona, 1902**
Anotacions d'una excursió pirinenca a l'Urgellet, la Vall Ferrera, el Vallespir, la Vall d'Àneu i la Vall d'Aran. Ms. 1467
 1882
130. **Jacint Verdaguer, Folgueroles, 1845 – Barcelona, 1902**
Anotacions d'una excursió pel Pirineu lleidatà i gironí. Ms. 1466.
131. **Jacint Verdaguer, Folgueroles, 1845 – Barcelona, 1902**
Anotacions d'una estada al Vallespir. Ms. 375/6
 1879-1880
132. **Jacint Verdaguer, Folgueroles, 1845 – Barcelona, 1902**
10 viatges. Ms. 1463/7
 1883
133. **Jacint Verdaguer, Folgueroles, 1845 – Barcelona, 1902**
Siluetes del Canigó presa des de Prades (2 documents)
 1885
 Dimensions: 22 x 33 cm
134. **Jacint Verdaguer, Folgueroles, 1845 – Barcelona, 1902**
Ensenyances. Pàgina 34v de la llibreta IV «Les visions de Teresa» pertanyent a la sèrie manuscrits verdaguerians de revelacions
 1885
135. **Bernat Vila**
Oval procedent del retaule de la capella Sant Marc
 1683-1692
 Fusta policromada

MANIOBRA DE PEREJAUME

con obras, algunas anónimas, y otras de Joan Amades, Antoni Maria Alcover, Ramon Amadeu, Lluís Bonifàs, Joan Brossa, Juan Caramuel, Josep Comas i Solà, Joan Coromines, Salvador Dalí, Lluís Domènec i Montaner, Apel·les Fenosa, J. V. Foix, Eduard Fonserè, Marià Fortuny, Josep Maria Jujol, Frederic Macau, Marià Manent, Ramon Martí Alsina, César Martinell, Joaquim Mir, Joan Miró, Pablo Palazuelo, Pablo Picasso, Josep Real Homs, Francesc Santacruz, Antoni Tàpies, Josefa Tolrà, Francesc Tramulles, El vinaire de Sant Jeroni, Jacint Verdaguer y Bernat Vila.

Fechas: 9 de octubre de 2014 - 11 de enero de 2015

Organiza y produce Museu Nacional d'Art de Catalunya

Lugar: Sala de exposiciones temporales 1

Exposición programada en el marco de las actividades del Tricentenario del 1714

**Generalitat
de Catalunya**

**MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA**

Oficina de premsa
Tel. 93 622 03 60
premsa@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat
f @MuseuNac_Cat

www.museunacional.cat